

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 37, 2022

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1824](#) 13-12-2022

Meineed in tuchtzaak.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1859](#) 13-12-2022

Toepassing artikel 5 WAHV bij overschrijding van de maximale snelheid.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1820](#) 06-12-2022

Zijn de in de bewezenverklaring genoemde geldbedragen ‘middellijk’ afkomstig uit eigen misdrijf?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1826](#) 06-12-2022

Aanwezigheidsrecht verdachte. Zaak aanhouden vanwege medische omstandigheden als daardoor de redelijke termijn in het gedrang komt?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1828](#) 06-12-2022

Herziening. Deskundigenrapport als novum?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1827](#) 06-12-2022

Heeft het hof in hoger beroep ter terechtzitting beslist op het aanhoudingsverzoek?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1822](#) 06-12-2022

Zijn de in de woning van verdachte aangetroffen contante geldbedragen ‘middellijk’ afkomstig uit eigen misdrijf?

RECHTSPRAAK

Toepassing artikel 5 WAHV bij overschrijding van de maximale snelheid.

Toepassing artikel 5 WAHV bij overschrijding van de maximale snelheid.

Wenk

De advocaat-generaal klaagt namens het openbaar ministerie, in een zaak waarin verdachte is vrijgesproken van een snelheidsovertreding, over de vrijspraak van de ten laste gelegde snelheidsovertreding. Daartoe wordt onder meer aangevoerd dat het hof ten onrechte toepassing heeft gegeven aan artikel 5 Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV).

Het hof heeft daartoe overwogen dat in artikel 5 WAHV bepaald is – voor zover hier van belang – dat indien is vastgesteld dat de gedraging heeft plaatsgevonden met of door middel van een motorrijtuig waarvoor een kenteken is opgegeven, en niet aanstonds is vastgesteld wie daarvan de bestuurder is, de administratieve sanctie wordt opgelegd aan degene op wiens naam het kenteken ten tijde van de gedraging in het kentekenregister was ingeschreven. Deze bepaling moet zo worden begrepen dat als zich een reële mogelijkheid tot staandehouding van de bestuurder van het motorrijtuig voordoet, de sanctie aan die bestuurder dient te worden opgelegd. Het hof is, evenals de kantonrechter, met de verdachte van oordeel dat de enkele aanduiding dat door de verbalisant niet was staande gehouden vanwege ‘de uitzonderlijke situatie met betrekking tot de Coronamaatregelen’ onvoldoende zwaarwegend is om af te zien van staandehouding. Gelet hierop kan het proces-verbaal overtreding, op 20 augustus 2020 opgemaakt door de verbalisanten, niet bijdragen aan het bewijs van het ten laste gelegde.

De Hoge Raad overweegt dat zich bij de stukken een proces-verbaal van overtreding van 20 augustus 2020 bevindt. Dit proces-verbaal houdt onder meer in dat verbalisant, zag/constateerde, dan wel na onderzoek vaststelde, dat een persoon een feit pleegde dat als volgt is omschreven in de tekstenbundel van de Commissie Feiten en Tarieven van het Openbaar Ministerie:

‘Overschrijding van de maximumsnelheid op (auto)wegen buiten de bebouwde kom; van 45 tot 50 km/h. Locatie: Slochterweg buiten een als zodanig aangeduide bebouwde kom, een weg, niet zijnde een autoweg of autosnelweg, zijnde een voor het openbaar verkeer openstaande weg. De werkelijke snelheid stelde ik vast m.b.v. een voor de meting geteste, goedgekeurde en op de voorgeschreven wijze gebruikte snelheidsmeter. Gemeten (afgelezen) snelheid: 134. Werkelijke (gecorrigeerde) snelheid: 129. Toegestane snelheid: 80. Overschrijding met: 49.’

Bij de stukken bevindt zich daarnaast een aan de verdachte opgelegde strafbeschikking van 15 juni 2020. Deze strafbeschikking houdt onder meer in ‘strafbaar feit overschrijding van de maximumsnelheid op (auto)wegen buiten de bebouwde kom; van 45 tot 50 km/h. Wetsartikel(en) RVV 1990, artikel 62 jo bord A1.’

De Hoge Raad overweegt dat voor de beoordeling van de klacht artikel 2 lid 1 WAHV, artikel 5 WAHV en de bijlage als bedoeld in artikel 2 lid 1 WAHV van belang zijn en haalt deze aan.

De Hoge Raad overweegt dat aan de verdachte, kort gezegd, ten laste gelegd is dat hij op een (auto)weg buiten de bebouwde kom de daar toegestane maximumsnelheid met in elk geval meer dan 30 kilometer per uur heeft overschreden. De Hoge Raad oordeelt dat het oordeel van het hof dat in deze zaak artikel 5 van de WAHV van toepassing is onjuist is nu het toepassingsbereik van de WAHV zich gelet op de bijlage als bedoeld in artikel 2 lid 1 WAHV niet uitstrekt tot zo’n overschrijding van de maximumsnelheid. De klacht is in zoverre terecht voorgesteld.

J.H.J. Verbaan, december 2022

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-12-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1859

Zaaknummer: 21/03970

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M. Kuijer

Advocaten: T.N.B.M. Spronken

Wetsartikelen: 2 WAHV en 5 WAHV

RECHTSPRAAK

Meineed in tuchtzaak.

Meineed in tuchtzaak.

Wenk

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie meineed is bewezen verklaard, over de bewezenverklaring, voor zover deze inhoudt dat de verdachte op 16 maart 2018 bij de rechter-commissaris een verklaring heeft afgelegd 'nadat hij (...) op de bij de wet voorgeschreven wijze de belofte had afgelegd de gehele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen'.

Het hof heeft de bewezenverklaring onder meer doen steunen op een proces-verbaal van verhoor getuige van de rechter-commissaris, d.d. 16 februari 2018, voor zover inhoudende dat de rechter-commissaris, bijgestaan door de griffier, op 16 februari 2018 een persoon die opgaf verdachte te zijn als getuige hoort. De getuige legt ten overstaan van de rechter-commissaris op de bij de weg (het hof begrijpt: wet) voorgeschreven wijze de belofte af dat hij de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen. En het proces-verbaal van verhoor getuige van de rechter-commissaris, belast met de behandeling van strafzaken in de rechtbank, d.d. 16 maart 2018, voor zover, zakelijk weergegeven, inhoudende dat de rechter-commissaris, bijgestaan door de griffier, op 16 februari 2018 (de Hoge Raad begrijpt: 16 maart 2018) een persoon die opgaf verdachte te zijn als getuige hoort. De rechter-commissaris wijst de getuige erop dat hij nog steeds onder ede staat.

De Hoge Raad overweegt dat de tenlastelegging toegesneden is op artikel 207 Sr en dat daarom moet worden aangenomen dat de in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende woorden 'nadat hij (...) op de bij de wet voorgeschreven wijze de belofte had afgelegd de gehele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen' zijn gebruikt in de betekenis die de woorden 'onder ede' hebben in die bepaling en haalt het eerste en derde lid van genoemde bepaling aan.

De Hoge Raad overweegt dat de klacht berust op de opvatting dat de verdachte – na de beëindiging van zijn eerste verhoor door de rechter-commissaris op 16 februari 2018 en het

verstrijken van een periode van een maand – voorafgaand aan het verhoor door de rechter-commissaris op 16 maart 2018 opnieuw op de in de wet voorgeschreven wijze de eed of belofte had moeten afleggen door het uitspreken van de betreffende formules. Deze opvatting vindt geen steun in het recht (vgl. ECLI:NL:HR:1981:AC7408, r.o. 7).

De Hoge Raad overweegt dat het hof blijkens de bewijsmiddelen onder meer heeft vastgesteld dat de verdachte voorafgaand aan zijn verhoor als getuige door de rechter-commissaris op 16 februari 2018 ten overstaan van de rechter-commissaris op de bij de wet voorgeschreven wijze de belofte heeft afgelegd dat hij de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen en dat de rechter-commissaris de verdachte voorafgaand aan zijn verhoor als getuige op 16 maart 2018 erop heeft gewezen dat hij nog steeds onder ede staat, waarna de verdachte een verklaring heeft afgelegd. De Hoge Raad overweegt dat het hof mede op basis van deze vaststellingen geoordeeld heeft dat de verdachte op 16 maart 2018 bij de rechter-commissaris een verklaring heeft afgelegd ‘nadat hij (...) op de bij de wet voorgeschreven wijze de belofte had afgelegd de gehele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen’. De Hoge Raad oordeelt dat dit oordeel niet getuigt van een onjuiste rechtsopvatting en niet onbegrijpelijk is.

J.H.J. Verbaan, december 2022

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-12-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1824

Zaaknummer: 21/02139

Rechters: V. den van Brink, C. Caminada en T. Kooijmans

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 207 Sr

RECHTSPRAAK

Zijn de in de woning van verdachte aangetroffen contante geldbedragen ‘middellijk’ afkomstig uit eigen misdrijf?

Zijn de in de woning van verdachte aangetroffen contante geldbedragen ‘middellijk’ afkomstig uit eigen misdrijf?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het onder 2 bewezen verklaarde, wat betreft de onder de verdachte in beslag genomen geldbedragen van € 10.000 en € 13.000, ‘(gewoonte)witwassen’ oplevert.

Het cassatiemiddel doet een beroep op rechtspraak van de Hoge Raad over in het bijzonder de kwalificeerbaarheid als witwassen van het ‘verwerven of voorhanden hebben’ van onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstige voorwerpen.

Ten aanzien van het verwerven of voorhanden hebben van voorwerpen die onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstig zijn, geldt dat die gedragingen niet zonder meer als witwassen als bedoeld in artikel 420bis lid 1 (oud) Sr kunnen worden gekwalificeerd. Wanneer het gaat om witwassen dat bestaat in het verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, moet uit de motivering van de uitspraak kunnen worden afgeleid dat de gedragingen van de verdachte ook (kennelijk) gericht zijn geweest op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van het voorwerp. Als vaststaat dat het enkele verwerven of voorhanden hebben door de verdachte van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door hemzelf begaan misdrijf, niet kan hebben bijgedragen aan het verbergen of verhullen van de criminele herkomst van dat voorwerp, kan die gedraging niet als witwassen worden gekwalificeerd. (Vgl. HR 1 februari 2022, ECLI:NL:HR:2022:109.)

Deze regels zien uitsluitend op gevallen waarin slechts het verwerven en/of voorhanden hebben van door eigen misdrijf verkregen voorwerpen is bewezen verklaard. Zij hebben in beginsel geen betrekking op gevallen waarin is bewezen verklaard het ‘overdragen’, het ‘gebruik maken’ en/of ‘omzetten’ – in de betekenis die ingevolge artikel 420bis lid 1 aanhef en sub b (oud) Sr aan die begrippen toekomt – van zulke voorwerpen. In het vorenstaande wordt gesproken over ‘in beginsel’, omdat niet valt uit te sluiten dat anders moet worden geoordeeld

in het bijzondere geval dat zulk ‘overdragen’, ‘gebruik maken’ of ‘omzetten’ van door eigen misdrijf verkregen voorwerpen plaatsvindt onder omstandigheden die niet wezenlijk verschillen van gevallen waarin een verdachte die een bepaald misdrijf heeft begaan en die daarmee de door dat misdrijf verkregen voorwerpen verwerft of voorhanden heeft, zich automatisch ook schuldig zou maken aan het witwassen van die voorwerpen. In zo’n bijzonder geval geldt eveneens dat, wil het handelen kunnen worden aangemerkt als ‘witwassen’, sprake moet zijn van een gedraging die een op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van die voorwerpen gericht karakter heeft in de onder 2.4.3 omschreven zin. (Vgl. HR 25 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:716.)

Het hof heeft vastgesteld dat de Belastingdienst kinderopvangtoeslag heeft overgemaakt aan de aanvragers die worden genoemd in de bewezenverklaring van feit 1 (oplichting). Verder heeft het hof vastgesteld dat (i) de verdachte een bedrag van € 50.192 van de Belastingdienst op haar rekening heeft ontvangen voor haar eigen aanvragen, dat zij van dat door haar ontvangen geld € 8.500 heeft gegeven aan de personen die de aanvraag voor haar hebben gedaan en dat zij het restant van het geld heeft uitgegeven, (ii) de verdachte van derden geld op haar bankrekening heeft ontvangen naar aanleiding van ten behoeve van die derden gedane aanvragen en vervolgens ten onrechte aan hen uitgekeerde kinderopvangtoeslag en (iii) de verdachte contante bedragen heeft ontvangen van in de bewezenverklaring van feit 1 genoemde derden. Ten aanzien van het in de woning van de verdachte aangetroffen geldbedrag van in totaal € 23.000 heeft het hof geoordeeld dat dit geld eigendom is van de verdachte. Het hof heeft over dit bedrag overwogen dat er geen andere mogelijkheid is dan dat dit geld afkomstig is uit de als feit 1 bewezen verklaarde oplichting(en). Het kennelijke oordeel van het hof dat dit contante geldbedrag ‘middellijk’ uit (eigen) misdrijf afkomstig is en dat daarom de onder 2.4.3 genoemde regels niet van toepassing zijn, getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat uit de vaststellingen van het hof volgt dat dit geld bij de verdachte is aangetroffen nadat het, als ten onrechte uitbetaalde toeslag, door een andere aanvrager giraal was ontvangen en vervolgens aan de verdachte is overgedragen (zoals hiervoor onder (ii) en (iii) aangeduid), waarbij het op enig moment is omgezet in contant geld. Tegen die achtergrond was het hof ook niet gehouden zijn oordeel dat geen sprake is van een bijzonder geval nader te motiveren.

Het cassatiemiddel faalt.

Een middel over de overschrijding van de redelijke termijn slaagt wel.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze veertien maanden en één week behoort en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-12-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1822

Zaaknummer: 20/03347

Rechters: V. van den Brink, Y. Bururma en T. Kooijmans

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Heeft het hof in hoger beroep ter terechtzitting beslist op het aanhoudingsverzoek?

Heeft het hof in hoger beroep ter terechtzitting beslist op het aanhoudingsverzoek?

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak. Daartoe wordt onder meer aangevoerd dat het hof heeft verzuimd op de terechtzitting op het aanhoudingsverzoek te beslissen.

Het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 10 september 2021 houdt in dat de verdachte daar niet is verschenen. Het houdt verder onder meer het volgende in:

‘De raadsheer maakt melding van ontvangst van de volgende bij het hof ingekomen stukken, die in het dossier worden gevoegd:

- een afschrift van e-mailverkeer in de periode van 6 tot en met 8 september 2021 tussen de verdachte en het hof, inhoudende onder meer het verzoek van de verdachte tot aanhouding van de behandeling van de strafzaak, de afwijzende beslissing daarop van het hof en de berusting hierin van de verdachte;

(...)

De raadsheer deelt mede dat het hof de verdachte reeds op voorhand bij e-mailbericht van 6 september 2021 kenbaar heeft gemaakt niet te zullen bewilligen in het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de strafzaak, daar het belang dat de verdachte heeft bij aanhouding van de behandeling van de strafzaak opdat hij gebruik kan maken van zijn recht ter terechtzitting aanwezig te zijn bij de behandeling van de strafzaak niet opweegt tegen het belang van de verdachte en de samenleving bij een spoedige berechting en het belang van een goede organisatie van de rechtspleging. Voorts deelt de raadsheer mede dat de behandeling van de strafzaak ter terechtzitting van 18 juni 2021 reeds op verzoek van de verdachte is aangehouden. De verdachte heeft hierop gereageerd door in te stemmen met afdoening van de strafzaak buiten zijn aanwezigheid.

(...)

De raadsheer verklaart het onderzoek ter terechtzitting gesloten en deelt mede terstond mondeling arrest te zullen wijzen.’

Een verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting kan ter terechtzitting worden gedaan door de verdachte of diens op de voet van artikel 279 Sv gemachtigde raadsman. Overeenkomstig artikel 329 en 330 Sv wordt beslist op het verzoek nadat het openbaar ministerie daarover is gehoord.

Als het verzoek om aanhouding al voorafgaande aan de terechtzitting wordt gedaan, kan om praktische redenen door (de voorzitter van) het gerecht eveneens voorafgaande aan de terechtzitting aan degene die om aanhouding verzoekt, worden kenbaar gemaakt hoe het voorlopige oordeel van het gerecht omtrent het verzoek luidt. De uiteindelijke beslissing moet evenwel steeds ter terechtzitting worden genomen en in het proces-verbaal van die terechtzitting worden vastgelegd. (Vgl. HR 16 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1934.)

Uit de e-mailberichten van 6 september 2021 (om 14.22 uur) en 8 september 2021 van de verdachte kan niet worden afgeleid dat de verdachte alsnog heeft ingestemd met afdoening van de strafzaak buiten zijn aanwezigheid, zodat ter terechtzitting een uitdrukkelijke en gemotiveerde beslissing op het door de verdachte gedane verzoek tot aanhouding genomen had moeten worden. Het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 10 september 2021 en ook de uitspraak van het hof houden echter niet zo’n beslissing in. De enkele overweging dat ‘het hof de verdachte reeds op voorhand bij e-mailbericht van 6 september 2021 kenbaar heeft gemaakt niet te zullen bewilligen in het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de strafzaak’, kan niet gelden als zo’n beslissing, nu dat bericht het op voorhand kenbaar gemaakte voorlopige oordeel van het hof betreft en niet een (op de terechtzitting te nemen) uiteindelijke beslissing op het verzoek.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, slaagt het. Dat brengt mee dat bespreking van het restant van het cassatiemiddel niet nodig is.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-12-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1827

Zaaknummer: 21/03991

Rechters: V. van den Brink, C. Caminada en T. Kooijmans

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Herziening. Deskundigenrapport als novum?

Herziening. Deskundigenrapport als novum?

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, volgens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv alleen dienen een met stukken onderbouwd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan worden geconcludeerd dat de verklaringen van [aangever] en [getuige] op een aantal cruciale punten sterk van elkaar verschillen. Beiden zeggen dat de getuige op een andere positie heeft gestaan. In de laatste verklaring van [getuige] zegt ze dat [aangever] vanuit zijn huis naar de receptie liep, terwijl hij zelf zegt dat dit de andere kant op is. Daarnaast komen de tijdstippen niet met elkaar overeen. Ook qua letsel is het niet duidelijk of er letsel is opgelopen door [aangever]. Echter, als hij van voren wordt aangereden dan kan hij aan zijn rechterarm letsel hebben maar wordt hij van achteren aangereden dan zou het letsel zich aan zijn linkerarm moeten bevinden.

Voor zover met de aanvraag is beoogd het rapport van Dankers als nieuw deskundigeninzicht aan te merken, kan dat niet worden gevolgd omdat de aanvraag niet is voorzien van de in het arrest van de Hoge Raad van 26 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:736 aangeduide informatie die nodig is om de inhoud van een deskundigeninzicht en de nieuwheid daarvan op waarde te kunnen schatten.

Ook anderszins kan aan het rapport niet een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv worden ontleend. Daarbij neemt de Hoge Raad het volgende in aanmerking. De conclusie van het rapport van Dankers berust in de eerste plaats op stukken die zijn ontleend aan het strafdossier. De conclusie houdt daarmee in zoverre niet meer in dan een andere waardering door Dankers van de inhoud van stukken waarmee de politierechter al bekend was. Daarnaast berust de conclusie van het rapport op een interview van de [getuige] door de

rapporteur. De enkele omstandigheid dat de [getuige] in het interview op onderdelen anders zou hebben verklaard dan in haar eerdere verklaring, leidt echter nog niet tot de gevolgtrekking dat de getuige op haar eerdere voor de aangeefster belastende verklaring is teruggekomen en wekt alleen al daarom niet een ernstig vermoeden als onder 3.1 vermeld (vgl. HR 29 april 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZC9316). Verder is de in het rapport – mede op basis van de uitgevoerde ‘schouw’ – geopperde mogelijkheid dat de aanvraagster de [aangever] niet heeft gezien, te speculatief om tot herziening te kunnen leiden.

De aanvraag is, gelet op wat hiervoor is overwogen, kennelijk ongegrond. De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-12-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1828

Zaaknummer: 22/002825

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: V.C. van der Velde

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Aanwezigheidsrecht verdachte. Zaak aanhouden vanwege medische omstandigheden als daardoor de redelijke termijn in het gedrang komt?

Aanwezigheidsrecht verdachte. Zaak aanhouden vanwege medische omstandigheden als daardoor de redelijke termijn in het gedrang komt?

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

De rechter kan het nemen van een beslissing over de aannemelijkheid van de omstandigheid die aan een verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting ten grondslag is gelegd, achterwege laten op grond van zijn oordeel dat wat is aangevoerd – ware het juist – in de hierna weer te geven afweging van belangen niet tot toewijzing van het verzoek leidt.

In zo'n geval dient de rechter een afweging te maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek op de terechtzitting betrokken belangen. Het gaat daarbij om het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn in artikel 6 lid 3 EVRM gewaarborgde aanwezigheidsrecht – waaronder het recht om zich in zijn afwezigheid op de terechtzitting door een daartoe uitdrukkelijk gemachtigde raadsman te doen verdedigen – en, kort gezegd, het belang dat niet alleen de verdachte maar ook de samenleving heeft bij een doeltreffende en spoedige berechting. Van deze afweging, waarbij de aan het verzoek tot aanhouding ten grondslag gelegde gronden moeten worden betrokken, dient de rechter in geval van afwijzing van het verzoek blijk te geven in de motivering van zijn beslissing.

In het specifieke geval dat de verdachte wegens ziekte is verhinderd op de terechtzitting te verschijnen en in verband daarmee schorsing van het onderzoek heeft verzocht of heeft doen verzoeken, voldoet de rechter aan dit verzoek zodat de verdachte alsnog de gelegenheid krijgt aanwezig te zijn bij de behandeling van zijn zaak op de terechtzitting. Bijzondere omstandigheden kunnen echter meebrengen dat de rechter tot het oordeel komt dat het belang van een behoorlijke strafvordering – dat de afdoening van de zaak binnen een redelijke

termijn omvat – ernstig in het gedrang zou komen, wanneer het onderzoek op de terechtzitting zou worden geschorst en dat dit belang onder de gegeven omstandigheden zwaarder moet wegen dan het belang van de verdachte om bij de behandeling van zijn zaak tegenwoordig te zijn. Buiten deze situatie van verhindering wegens ziekte van de verdachte geldt in het algemeen dat niet op voorhand kan worden aangegeven hoe vorenstaande belangenafweging zal moeten uitvallen. De rechter dient deze afweging te maken in de concrete omstandigheden van het geval en, bij afwijzing van het verzoek tot aanhouding, de daarop gebaseerde beslissing te motiveren. In cassatie kan die motivering alleen op haar begrijpelijkheid worden getoetst. (Vgl. HR 1 december 2020, ECLI:NL:HR:2020:1896.)

Aan het verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting heeft de raadsman van de verdachte in de kern ten grondslag gelegd dat de verdachte bij de behandeling van zijn zaak aanwezig wil zijn, maar dat het vanwege medische redenen en problemen met het vervoer ‘moeilijk’ is voor de verdachte om naar het hof te komen. Het hof heeft het verzoek afgewezen en heeft in dit verband onder meer overwogen dat het belang van een behoorlijke strafvordering – dat de afdoening van de zaak binnen een redelijke termijn omvat – ernstig in het gedrang komt indien het onderzoek ter terechtzitting opnieuw zou worden geschorst en dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van de verdachte bij aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting. Dat oordeel getuigt, gelet op wat onder 2.3 is vooropgesteld, niet van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk gelet op wat het hof in dat verband heeft overwogen, zoals onder 2.2.4 is weergegeven, over onder meer het procesverloop, de eerdere aanhoudingen, de termijn waarop volgens de verdachte een nieuwe behandeling pas zou kunnen plaatsvinden, de aanwezigheid van de gemachtigde raadsman op de terechtzitting en de belangen van de benadeelde partij om tot een spoedige afdoening van de zaak te komen. Deze belangenafweging van het hof draagt de afwijzing van het verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting zelfstandig, zodat het cassatiemiddel tevergeefs is voorgesteld, en de overige tegen de overwegingen van het hof gerichte klachten geen bespreking behoeven.

Het cassatiemiddel faalt. De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-12-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1826

Zaaknummer: 21/00692

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en C. Caminada

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Zijn de in de bewezenverklaring genoemde geldbedragen ‘middellijk’ afkomstig uit eigen misdrijf?

Zijn de in de bewezenverklaring genoemde geldbedragen ‘middellijk’ afkomstig uit eigen misdrijf?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het onder 2 bewezen verklaarde ‘(gewoonte)witwassen’ oplevert. Het cassatiemiddel doet een beroep op rechtspraak van de Hoge Raad over in het bijzonder de kwalificeerbaarheid als witwassen van het ‘verwerven of voorhanden hebben’ van onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstige voorwerpen.

De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Wet van 6 december 2001, *Stb.* 2001, 606, tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en enkele andere wetten in verband met de strafbaarstelling van het witwassen van opbrengsten van misdrijven, houdt onder meer het volgende in:

‘Onmiddellijk of middellijk; indirecte opbrengsten

Zoals hiervoor aangegeven beslaan witwastrajecten veelal vele achtereenvolgende stappen, waarbij de uit misdrijf afkomstige voorwerpen worden omgezet in andere, die op hun beurt worden omgezet, enzovoort. Om ook handelingen aan het eind van het traject effectief te kunnen aanpakken, dient een desbetreffende strafbepaling niet alleen het witwassen van de directe opbrengsten uit misdrijf strafbaar te stellen, maar ook het witwassen van een voorwerp dat indirect, middellijk afkomstig is uit enig misdrijf. Ook meergenoemde internationale overeenkomsten gaan uit van een ruim begrip “opbrengsten”. De helingbepalingen van artikel 416, eerste lid, en 417bis, eerste lid, Sr kunnen op dit punt problemen opleveren, omdat wordt aangenomen dat onder «een door misdrijf verkregen goed» niet valt het indirect verkregene – hetgeen voor gestolen geld is gekocht –, zodat ten aanzien daarvan geen sprake kan zijn van heling (J. Rummelink, Het Wetboek van Strafrecht, aant. 2 op art. 416). Om zeker te stellen dat de artikelen 420bis en 420quater zich ook uitstrekken tot witwashandelingen ten aanzien van de indirecte opbrengsten, zijn daarin de woorden “onmiddellijk of middellijk” (afkomstig uit) opgenomen.’ (*Kamerstukken II 1999/2000, 27159, nr. 3, p. 17.*)

Ten aanzien van het verwerven of voorhanden hebben van voorwerpen die onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstig zijn, geldt dat die gedragingen niet zonder meer als witwassen als bedoeld in artikel 420bis lid 1 (oud) Sr kunnen worden gekwalificeerd. Wanneer het gaat om witwassen dat bestaat in het verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, moet uit de motivering van de uitspraak kunnen worden afgeleid dat de gedragingen van de verdachte ook (kennelijk) gericht zijn geweest op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van het voorwerp. Als vaststaat dat het enkele verwerven of voorhanden hebben door de verdachte van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door hemzelf begaan misdrijf, niet kan hebben bijgedragen aan het verbergen of verhullen van de criminele herkomst van dat voorwerp, kan die gedraging niet als witwassen worden gekwalificeerd. (Vgl. HR 1 februari 2022, ECLI:NL:HR:2022:109.)

In die gevallen waarin sprake is van voorwerpen die ‘middellijk’ afkomstig zijn uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf doordat direct uit misdrijf afkomstige voorwerpen nadien zijn omgezet in andere voorwerpen, doet zich niet de onder 2.4.3 bedoelde situatie voor waarin een verdachte die een bepaald misdrijf heeft begaan en die daardoor de uit dat misdrijf verkregen voorwerpen verwerft of voorhanden heeft, zich automatisch ook schuldig maakt aan het witwassen van die voorwerpen. Dat brengt mee dat er in beginsel geen grond is de onder 2.4.3 bedoelde rechtsregels ook toe te passen op dergelijke gevallen, nu het automatisme dat deze rechtsregels beogen tegen te gaan, zich in die gevallen niet voordoet. (Vgl. HR 25 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:702.)

Het hof heeft vastgesteld dat de Belastingdienst kinderopvangtoeslag heeft overgemaakt aan de aanvragers die worden genoemd in de bewezenverklaring van feit 1 (oplichting). Verder heeft het hof vastgesteld dat (i) aanvragers van kinderopvangtoeslag contante bedragen van in totaal € 38.800 aan de verdachte hebben betaald naar aanleiding van ten behoeve van die derden gedane aanvragen en vervolgens ten onrechte aan hen uitgekeerde kinderopvangtoeslag, (ii) de aanvrager [betrokkene 44] een bedrag van € 3.000 heeft overgemaakt op de rekening van [betrokkene 40] en dit bedrag op dezelfde dag is overgeboekt op de rekening van de dochter van de verdachte, en (iii) de aanvrager [betrokkene 11] € 5.000 heeft overgemaakt naar het door de verdachte opgegeven bankrekeningnummer van de dochter van de verdachte. Het hierop gebaseerde oordeel van het hof dat de verdachte in totaal € 46.800 heeft ontvangen en dat het bedragen betreft die ten gevolge van de oplichtingshandelingen bij de betreffende aanvragers zijn binnengekomen en vervolgens (voor een deel) zijn doorgeleid naar de verdachte, waardoor de verdachte deze aldus ‘middellijk’ uit misdrijf afkomstige gelden heeft verworven en voorhanden heeft gehad, getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het.

Een klacht over de overschrijding van de redelijke termijn slaagt wel.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze acht maanden en drie weken beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-12-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1820

Zaaknummer: 20/03292

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en T. Kooijmans

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: